

30 ΧΡΟΝΙΑ ΜΕΤΑ ΤΟ «ΜΕΓΑΛΟ ΣΕΙΣΜΟ»...

Οι κανονισμοί εξασφαλίζουν σήμερα την αντισεισμική θωράκιση του νεοαναγειρόμενων κατασκευών, αλλά αυτές αποτελούν μόλις το 1,5% του δομικού πλούτου της Ελλάδας

Ο σεισμός του '78 μπορεί μεν να προκάλεσε καταστροφές, αλλά αποτέλεσε και το έναυσμα για μια σειρά σημαντικών δράσεων με στόχο την αντισεισμική θωράκιση της Ελλάδας

Στην περίπτωση των σχεδίων έκτακτης ανάγκης, αυτό που χρειάζεται είναι ο εκσυγχρονισμός τους, η διαρκής προσαρμογή τους και, βέβαια, ο έλεγχος τού κατά πόσο είναι εφαρμόσιμα

Ο σεισμός της Θεσσαλονίκης, μεγέθους 6,5 Ρίχτερ, ήταν ο πρώτος που χτύπησε μεγάλο αστικό κέντρο στην Ελλάδα (66.000 κτίρια)

Κυρίαρχο παραμένει -30 χρόνια μετά τον «μεγάλο σεισμό» της Θεσσαλονίκης- το θέμα του **προσεισμικού ελέγχου** στην Ελλάδα, όπως επισήμανε ο πρόεδρος του ΤΕΕ/ΤΚΜ, **Τάσος Κονακλίδης**, μιλώντας σε εκδήλωση, που διοργάνωσε στις 12/5 η Πολυτεχνική Σχολή ΑΠΘ. Η εκδήλωση, που πραγματοποιήθηκε σε συνεργασία με τον ΤΕΕ/ΤΚΜ και τον δήμο Θεσσαλονίκης, διοργανώθηκε με αφορμή τη συμπλήρωση 30ετίας από το ισχυρό χτύπημα του Εγκέλαδου στις 20 Ιουνίου 1978.

Κατά τον κ. Κονακλίδη, **συνεχίζει να κυριαρχεί και το ζήτημα του προσδιορισμού κριτηρίων και διαδικασιών για την προσεισμική ενίσχυση των κατασκευών**. Άλλωστε, αυτό είναι και το αντικείμενο της προσπάθειας, που ξεκίνησε το ΤΕΕ, σε συνεργασία με Πανεπιστήμια και Ερευνητικά Ινστιτούτα και συνεχίζεται σήμερα ως Εθνική Πολιτική Αντισεισμικής Ενίσχυσης Υφιστάμενων Κατασκευών, ΕΠΑΝΤΥΚ.

Όπως είπε ο κ. Κονακλίδης, οι κανονισμοί εξασφαλίζουν σήμερα την αντισεισμική θωράκιση του νεοαναγειρόμενων κατασκευών, αλλά αυτές αποτελούν μόλις το 1,5% του δομικού πλούτου της Ελλάδας.

Ο ίδιος ανακοίνωσε ακόμη ότι **τον Ιούνιο το ΤΕΕ/ΤΚΜ πρόκειται να διοργανώσει εκδηλώσεις για τα 30 χρόνια από τον σεισμό**, οι οποίες θα φιλοξενηθούν μάλιστα στο νέο του κτίριο, προϊόν αρχιτεκτονικού διαγωνισμού, αλλά και μιας πολύ ενδιαφέρουσας στατικής μελέτης.

Ο πρόεδρος του ΤΕΕ/ΤΚΜ υπενθύμισε ότι **το 1978, με τον μεγάλο σεισμό, δοκιμάστηκε -για πρώτη φορά ισχυρά- η σύγχρονη ελληνική πολυκατοικία**. Ο σεισμός αποκάλυψε τότε -πρώτα και κύρια- την ανεπάρκεια του κρατικού μηχανισμού για την αντιμετώπιση τέτοιων καταστάσεων.

Η δεύτερη, αλλά καθόλου δευτερεύουσα διαπίστωση, αφορά στον τρόπο που αναπτύσσονται και δομούνται οι ελληνικές πόλεις, απότοκα του οποίου είναι και τα δύο επόμενα προβλήματα: η ανεπάρκεια του τότε κυκλοφοριακού δικτύου της πόλης και η έλλειψη εκτεταμένου δικτύου ελεύθερων χώρων. Το κυκλοφοριακό δίκτυο βελτιώθηκε βέβαια έκτοτε αλλά οι ελεύθεροι χώροι μειώθηκαν δραματικά.

Σχετικά με τις κατασκευές διαπιστώνεται αφενός ότι **συμπεριφέρθηκαν ικανοποιητικά σε σχέση με το μέγεθος του σεισμού**, αφετέρου ότι οι βλάβες που παρουσιάστηκαν οφείλονται κατά κύριο λόγο στις αδυναμίες, μελετητικές αστοχίες και τα τρωτά σημεία που δημιουργεί η μη επιμελής κατασκευή.

Όσον αφορά την αντιμετώπιση των προβλημάτων, το ΤΕΕ/ΤΚΜ και ο Σύλλογος Πολιτικών Μηχανικών Θεσσαλονίκης υπέβαλαν σειρά προτάσεων με πρώτη και κύρια το χαρακτηρισμό των επισκευών και ενισχύσεων του φερόμενου οργανισμού ως δημόσιου έργου, αφού η ασφάλεια του κτιρίου δεν αφορά μόνο τους ιδιοκτήτες, αλλά το σύνολο.

Παρότι η βασική λογική των προτάσεών τους απορρίφθηκε, οι μηχανικοί της πόλης έδρασαν ως έγκυροι επιστήμονες και συνειδητοί πολίτες. Ανέλαβαν και διεκπεραίωσαν το δύσκολο έργο τους, με συλλογική δράση και συσπείρωση γύρω από τα συλλογικά όργανα. Προχώρησαν στην διατύπωση ολοκληρωμένων απόψεων για την αντιμετώπιση της κατάστασης στη Θεσσαλονίκη μετά το σεισμό, για το γενικότερο πρόβλημα αντισεισμικής προστασίας της χώρας, τη βελτίωση της ποιότητας μελετών και κατασκευών, τη μεθοδολογία και πρακτική που πρέπει να ακολουθηθεί, την επιστημονική διερεύνηση του σεισμικού κινδύνου και τον τρόπο αντιμετώπισής του.

«Τιμή λοιπόν σε όλους τους συναδέλφους, τους ελεύθερους επαγγελματίες, τους υπαλλήλους των δημοσίων υπηρεσιών, τους Πανεπιστημιακούς δασκάλους που έδωσαν τότε το "παρών". Τιμή σε όλους τους συναδέλφους που στελέχωσαν τα κλιμάκια που ήταν παρόντα σε όλα τα επόμενα δραματικά γεγονότα. Εκτός από την ανεκτίμητη προσφορά τους στη χώρα, κληροδότησαν στο ΤΕΕ/ΤΚΜ ένα σημαντικό αρχείο για το οποίο ξεκινάμε διαδικασία οργάνωσης και ψηφιοποίησης, ώστε να αποτελέσει κοινόχρηστο και εύχρηστο εργαλείο», επισήμανε ο κ. Κονακλίδης.

Πάντως, όπως κάθε νόμισμα έχει δύο όψεις, έτσι και ο σεισμός του '78 μπορεί μεν να προκάλεσε καταστροφές, αλλά αποτέλεσε και το έναυσμα για μια σειρά σημαντικών δράσεων με στόχο την **αντισεισμική θωράκιση της χώρας**. Έτσι, στο θέμα της αντισεισμικής δόμησης, έγιναν μεγάλα και θαρραλέα βήματα, σε θέματα όπως η έρευνα στις αντισεισμικές κατασκευές, οι Κανονισμοί Δόμησης η εκπαίδευση και η μετεκπαίδευση των Μηχανικών.

Το Τμήμα Κεντρικής Μακεδονίας έβαλε τις βάσεις για ριζική αναθεώρηση του τότε ισχύοντος Αντισεισμικού Κανονισμού, στελέχωσε τις επιστημονικές επιτροπές για την αναθεώρησή του και εκπόνησε

σειρά αριθμητικών παραδειγμάτων για τις διατάξεις του Κανονισμού του 1985.

Στο μεταξύ, αίτημα ετών του ΤΕΕ για την αναβάθμιση της ποιότητας του ιδιωτικού έργου, είναι και το Μητρώο Κατασκευαστών Ιδιωτικών Έργων, το οποίο πλέον δρομολογείται.

Αλλά υπήρξαν και οπισθοδρομήσεις, όπως, οι επικτάσεις σχεδίων πόλεων και οικισμών χωρίς την ύπαρξη εδαφοτεχνικών μελετών ή οι νομομοιότητες χιλιάδων αυθαρέτων -που κάθε φορά παρουσιάζουν και τις μεγαλύτερες καταστροφές μετά από έναν σεισμό- με μια υπεύθυνη δήλωση και ένα πρόστιμο.

Στο θέμα της ετοιμότητας, σημαντική κατάκτηση ήταν η ίδρυση φορέων όπως η ΥΑΣΒΕ, το ΙΤΣΑΚ, η ΥΑΣ και ο ΟΑΣΠ. Μάλιστα το ΙΤΣΑΚ και ο ΟΑΣΠ ιδρύθηκαν βάσει συγκεκριμένων προτάσεων του Τμήματος Κεντρικής Μακεδονίας για δημιουργία δύο Φορέων με αντικείμενο τον κεντρικό σχεδιασμό της Αντισεισμικής Πολιτικής και για την εφαρμοσμένη έρευνα και τεκμηρίωση για την Αντισεισμική Θωράκιση. Η σημερινή κατάσταση και λειτουργία αυτών των φορέων είναι ένα ζήτημα.

Στον τομέα της ετοιμότητας υπάγονται και τα σχέδια έκτακτης ανάγκης. Και εδώ το ζήτημα είναι ο εκσυγχρονισμός τους, η διαρκής προσαρμογή τους στις νέες συνθήκες και βέβαια ο έλεγχος τού κατά πόσο είναι εφαρμόσιμα και αποτελεσματικά.

Στο θέμα του προληπτικού αντισεισμικού ελέγχου έπρεπε εδώ και πολύ καιρό να έχουμε προχωρήσει με επίκεντρο επιλεγμένους στόχους, ιδιαίτερα ευαίσθητους για τον κοινωνικό ιστό, όπως σχολεία, νοσοκομεία, ξενοδοχεία κλπ. Το Τμήμα Κεντρικής Μακεδονίας, πολύ πρώιμα, μετά το σεισμό, είχε διεκδικήσει και είχε επιτύχει για τη Θεσσαλονίκη το ξεκίνημα του προληπτικού ελέγχου χώρων συγκεντρώσεως κοινού. Η προσπάθεια εκείνη έμεινε ανολοκλήρωτη.

«Από τότε μέχρι τώρα, όμως, προχωρήσαμε τη μελέτη και την προώθηση ενός πλήθους ζητημάτων αντισεισμικής θωράκισης, ετοιμότητας και πρόληψης, με δεκάδες Ομάδες Εργασίας, με σεμινάρια και εκδηλώσεις, με υπομνήματα και συνεργασίες με φορείς», κατέληξε ο κ. Κονακλίδης.

Υπενθυμίζεται ότι ο **σεισμός της Θεσσαλονίκης, μεγέθους 6,5 Ρίχτερ, ήταν ο πρώτος σεισμός που χτύπησε μεγάλο αστικό κέντρο στην Ελλάδα (66.000 κτίρια**, το 65% των οποίων έφερε οπλισμένο σκυρόδεμα), η οποία δεν είχε προωθήσει την παραμικρή αλλαγή στον αντισεισμικό κανονισμό του 1959.

Ο σεισμός, με επίκεντρο τη γειτονική λεκάνη Μυγδονίας, εκτός από τις ανθρώπινες απώλειες, είχε προκαλέσει **σοβαρές και επικίνδυνες βλάβες σε 3.170 κτίρια, μεσαίας ή μικρής κλίμακας ζημιές σε 13.918 κτίρια** και εκτεταμένες βλάβες σε μνημεία της Θεσσαλονίκης.

Την έναρξη της εκδήλωσης κήρυξε ο κοσμήτωρ της Πολυτεχνικής, **Νίκος Μουσιόπουλος**, ενώ και-ρεπτοσμό απεύθυνε και ο δήμαρχος **Βασίλης Παπαγεωργόπουλος**. Ομιλία με θέμα «Σεισμός της Θεσσαλονίκης: Καμπή στην αντισεισμική προστασία της χώρας» πραγματοποίησε ο ομότιμος καθηγητής ΑΠΘ, **Γρηγόρης Πενέλης**. ■